

První nositelku titulu Hrdina Sovětského svazu Zoju Kosmoděmjanskou zradili vlastní

SM securitymagazin.cz/historie/sss-r-zoja-kosmodemjanska-1404072603.html

Jdi na to chytře:

 Prohlížej internet bezpečně

Stáhni si prohlížeč od Seznamu

VYZKOUŠENO

Autor fotografie: Picryl|Popisek: Zoja Kosmoděmjanská v dětství

Zoja Kosmoděmjanská byla mladou sovětskou partyzánkou, o níž kolovaly legendy. Po své smrti v roce 1943 získala status mučedníka a Sovětský svaz ji propagandisticky vydržoval.

Zoja se narodila v roce 1923 v rodině učitelky a knihovníka. Mladá dívka se nikterak netajila tím, že je od útlého věku přesvědčenou komunistkou a v roce 1938 ještě před začátkem druhé světové války ve svých 15 letech také vstoupila do Komsomolu. Když došlo k

německému vpádu do SSSR v červnu 1941, **Zoja neváhala a byla pevně odhodlána bránit svou vlast se zbraní v ruce** proti wehrmachtu. Nejprve se přihlásila jako dobrovolnice do rozvědky a následně se stala součástí diverzní skupiny, která praktikovala na území nepřítele partyzánský způsob boje.

Zoja Kosmoděmjanská v boji

Mladí komsomolci a partyzáni, kteří chtěli vyhnat nacistického protivníka, jenž napochodoval do jejich země v rámci operace Barbarossa v červnu 1941, plnili zvláštní sabotážní úkoly. Jejich výcvik však byl velmi krátký, vlastně jen několikadenní a i jejich vybavení nebylo příliš profesionální. **Zoja a další měli k dispozici jen pár pistolí, Molotovovy koktejly a jídlo na několik dní.** Bojový křest zažila mladá žena již začátkem listopadu 1941. Věnovala se předem určeným sabotážním úkolům a to především pokládání hřebíků na silnici, zapalování objektů nebo přeřezávání telefonních drátů. Mise byly nebezpečné, ale i při ztrátách svých spolubojovníků dokázala Zoja přežít.

Zoja Kosmoděmjanská zrazena vlastními

I když byla mladá komunistka Zoja velmi odhodlaná, nebezpečné mise si nakonec vybraly svou daň. Ve druhé polovině listopadu 1943 se Zoja vydala do obce Petriščevo, kde se nacházela německá posádka. Mladá komsomolka **v noci přeřezala telefonní dráty a další večer měla v plánu podpálit stáje.** Němci však byli zalarmováni a úkryt statečné bojovnice byl prozrazen. Jak později

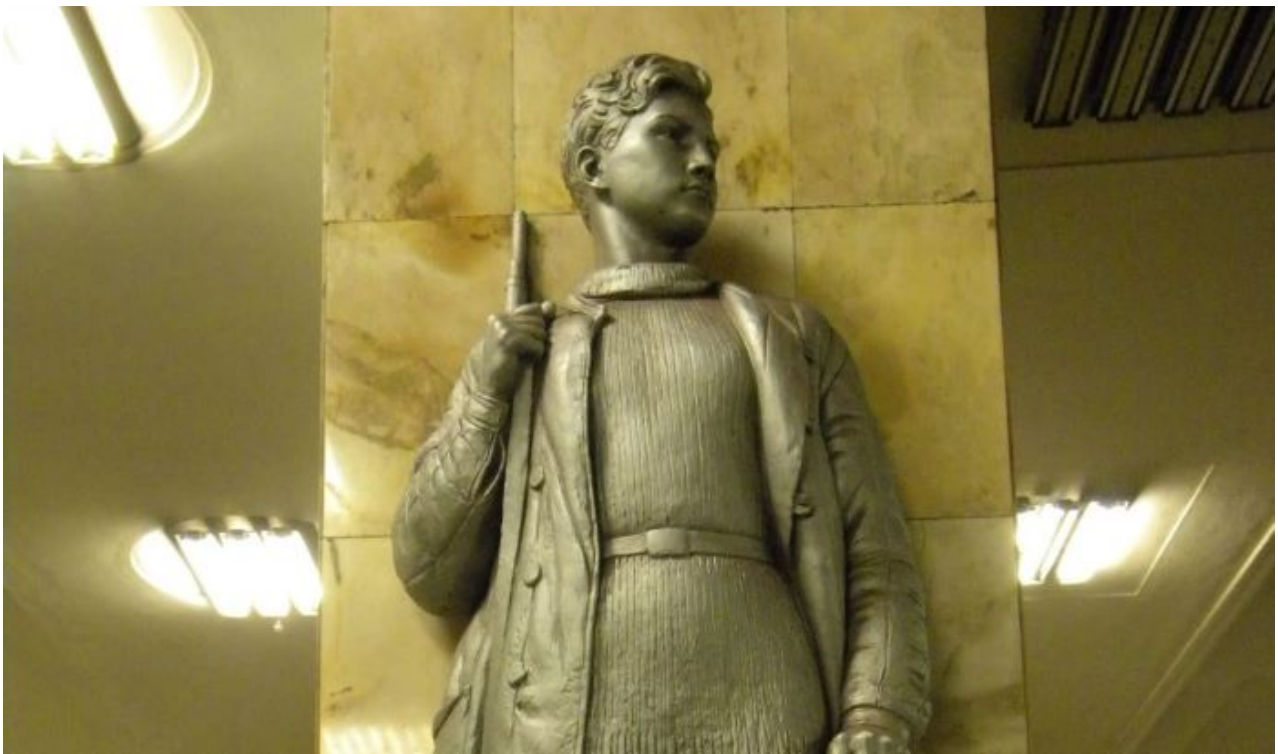
vyšlo najevo, Zoju měli udat místní obyvatelé ruské vesnice. Rychle dívku zajali, ona nestačila zareagovat či se účinně bránit. Zoje bylo jasné, že je její osud zpečetěn.

Zoja Kosmoděmjanská nic neprozradila

Zoju i přes svůj mladý věk nacisté surově mučili, bili pěstmi i opasky nebo o ni pálili cigarety. I přesto tyto mimořádně trýznivé útrapy však dívka nic o své partyzánské komunistické odbojové skupině neprozradila. Její vězňitelé se proto **rozhodli ji sprovodit ze světa a k tomuto postavili v blízkosti vězení šibenici**. Tam byla sovětská partyzánka přivedena 29. listopadu a následně popravena oběšením. Její poslední slova měla znít: „Je nás dvě stě miliónů. Všechny nás nepověsíte. Ať žije soudruh Stalin!“ Němci následně zohavili její tělo a pořizovali s ním fotografie.

Autor: Tothkaroj / Wikimedia commons / CC-BY | Popis: Socha Zoji Kosmoděmjanské ve stanici metra Partyzanskaja

Pro sovětskou propagandu měla mrtvá partyzánka velkou hodnotu. Byla mladá, pohledná, vlastenka, která byla ochotna pro svou vlast položit vlastní život, což se nakonec i stalo. Krátký **život partyzánky propagandisty komunistické strany zaujal a brzy ho byly plné noviny**. Příběh Zoji zavnímal i sovětský vůdce Stalin. Rozhodl se, že ji posmrtně propůjčí titul Hrdiny Sovětského svazu in memoriam a Zoja tak byla vůbec první ženskou nositelkou tohoto titulu. Sověti si dívky vážili a udělali z ní mučednici, která byla pravidelně připomínána. Pojmenovali po ní ulice či horu. V Petriščevu, který se ukázal pro ženu osudným, úřady zřídily muzeum Zoji Kosmoděmjanské. Ještě za války vznikl o Zoje film s hudbou Dmitrije Šostakoviče.

Autor: Petr Duchoslav

Zdroj: Archive.org

[Přejít na diskusi](#)